

De klas van Binta

Leesboek voor beginnende lezers in het Nederlands

Masja de Ree

© 2015 Stella's Verhalen

Inhoud

1. Binta	3
2. Druk	5
3. Chihuahua	8
4. Jong getrouwd	11
5. Gezellig	14
6. Mooi met hoofddoek	17
7. Boerenmeisje	20
8. Burgemeester	24
9. Zo zacht als een oorlelletje	27
10. Nooit meer haken	30
11. Slimme vrouw	33
12. Juf op de thee	36
13. Poëzie uit Irak	39
14. Architect zonder baan	43
15. Krokodillenmens	46
Verantwoording	49

1 Binta

'Ik ben Binta', zegt ze als ze binnen komt.

Ze spreekt haar naam vol overtuiging uit.

Binta is twintig jaar.

Ze is klein en tenger.

Ze heeft een lang, fijn gezicht en een kaarsrechte rug.

Binta is trots als een pauw op haar twee kinderen, voor wie ze helemaal alleen zorgt.

En ze weet wat ze wil.

Als Binta over zichzelf praat, gebruikt ze vaak haar naam, in plaats van 'ik'.

'Binta is goed voor haar kinderen', zegt ze bijvoorbeeld.

Daar twijfelt niemand aan.

Binta gaat op vrijdag naar de moskee en op zaterdag naar de disco.

Dansen met vriendinnen.

Ze houdt van de muziek van Beyonce en oefent thuis de danspasjes.

Voor haar is de combinatie van moskee en disco niet vreemd.

Waarom?

Muziek is belangrijk voor haar en je moet ook plezier maken in het leven.

Binta komt uit West Afrika.

Sinds een jaar woont ze met haar kinderen in Nederland.

Nu volgt ze Nederlandse les.

Haar juf heet Nora.

In dit boekje lees je de verhalen van de mensen die bij haar op school zitten.

Wat betekent dat?

<i>de overtuiging</i>	iets dat je zeker weet
<i>tenger</i>	slank, niet dik
<i>zo trots als een pauw</i>	heel trots (uitdrukking)
<i>kaarsrecht</i>	helemaal recht
<i>ergens aan twifelen</i>	niet weten wat je moet denken, niet zeker zijn

2 Druk

'Moeilijk, moeilijk, moeilijk', roept Murat.

Hij gooit zijn pen neer.

Hij heeft drie zinnen geschreven en nu is hij moe:

'Mijn hand doet pijn.'

Docent Nora begrijpt het niet, vindt Murat.

'Ik ben in Marokko nooit naar school geweest.'

Nora begrijpt het best, maar oefening baart kunst.

Wat?

Dat is een uitdrukking.

Murat maakt zich zorgen over zijn handschrift.

Het is slordig.

Hij weet niet precies waar de buikjes en de stokjes van de letters moeten komen.

Nora maakt voor Murat in zijn schrift een nette lijst met het alfabet.

De moeder van Murat heet Ayse.

Ze woont al lang in Nederland maar zit toch samen met Murat in de klas.

Zij is vijftig.

Ayse heeft jaren in de pindakaas-fabriek gewerkt.

Haar zus zorgde in Marokko voor Murat.

Ze stond aan de lopende band en draaide de dekseltjes op de potjes.

De hele dag.

Veel van haar collega's kwamen ook uit Marokko.

Daar praatte ze mee.

Niet met de Nederlanders, want ze sprak de taal niet.

Een cursus was er niet.

Als Ayse samen met haar zoon in de les komt, kan ze één woord schrijven: pindakaas.

Murat spreekt al best goed Nederlands.

Maar in de klas kan hij niet op zijn stoel blijven zitten.

Murat is erg druk.

Het valt niet mee om steeds zijn mond te houden.

'Nu moet je tien minuten stil zijn', zegt Nora tijdens een dictee.

'Ik ga het proberen', zegt hij.

'Maar ik weet niet of het lukt.'

Af en toe kan Murat zich echt niet inhouden.

Dan springt hij door de klas, pakt een stift uit de handen van Nora en gaat op het bord tekenen.

Maar Murat is niet alleen druk.

Hij heeft ook humor.

En hij voert in de pauze graag een goed gesprek.

Dan is hij serieus.

Hij vertelt over zijn vrouw die depressief is.

Dat is moeilijk voor hem. Hij slaapt vaak slecht.

De klas leeft met hem mee.

Dan kijkt hij extra weemoedig en wacht op zijn tosti.

Als die komt, is alles weer goed: 'Lekker, kaas! Lekker, lekker.'

Ayse is een vrolijke vrouw.

Ze is blij dat haar zoon nu ook in Nederland woont.

In de pauze pakt ze een broodtrommel.

Er zit een bruine boterham in.

Met pindakaas.

Wat betekent dat?

oefening baart kunst

door te oefenen, leer je (uitdrukking)

het handschrift

hoe je schrijft, je eigen schrijfstijl

slordig

niet netjes

weemoedig

droevig, met heimwee

de lopende band

bewegende band in een fabriek, werknemers
staan ernaast en werken aan de producten die
erop staan

3 Chihuahua

Amir gaat zitten en haalt een stapel geld tevoorschijn.
Nonchalant, alsof het de normaalste zaak van de wereld is.
Zijn klasgenoten kijken verbaasd toe.
Hij maakt stapeltjes van biljetten van honderd euro.
Zo, tweeduizend euro.
Hij ruikt een beetje naar drank.
Hij kijkt uitdagend.
Gisteren gewonnen in het casino!

Amir komt uit Iran, maar hij reisde de hele wereld over.
Hij spreekt veel talen.
Naast Farsi bijvoorbeeld Turks, Russisch en Chinees.
Maar geen Nederlands.
Tenminste, niet goed.
En alleen als hij er zin in heeft.
Als hij te laat is, zegt hij: 'Mijn wekker sliep.'
Als het gesprek gaat over reizen of vrouwen, begrijpt hij een heleboel.
Hij vertelt dat hij zijn talen leerde op de straat.
Hij weet veel van de wereld.
Maar hij is nog nooit naar school geweest.
Amir kan zijn gedachten niet bij de les houden.

De opdrachten begrijpt hij vaak niet.
Het is allemaal nieuw voor hem.
Lezen en schrijven kan hij niet.
Hij tekent de letters na.
Dat gaat erg langzaam.
Het kost zoveel energie dat hij vergeet op te letten wat hij schrijft.
Meestal vindt hij het al snel daarna wel genoeg voor die dag.

Amir had geliefden over heel de wereld.
In elk stadje een schatje.
En een kindje.
Zo nu en dan tovert hij een stapel pasfoto's tevoorschijn.
Maar in Nederland gaat het niet zo goed.
Hij is niet gelukkig.
Hij drinkt teveel en hij gokt.
Steeds zegt hij tegen zichzelf: 'Ik stop ermee.'
Maar het lukt niet.
Amir heeft problemen met de politie.
Bijvoorbeeld omdat hij heel vaak betrapt is terwijl hij in een auto reed.
Dat mag hij niet, want hij heeft geen rijbewijs.
Hij moet nog veel boetes betalen.

Gelukkig heeft hij nu ook in Rotterdam zijn schatje gevonden.

Een heel lieve vrouw.

Ze gaf hem een cadeau: twee hondjes.

Hele kleine: chihuahua's.

Als Amir daar aan denkt, moet hij wel glimlachen.

Ze zijn zo schattig.

Maar tegen het drinken en het gokken, helpen de hondjes ook niet.

'Dat geld kun je mooi gebruiken om je boetes te betalen', bedenkt

Murat.

Hij kijkt nog steeds met grote ogen naar de stapel geld.

Maar nee.

Amir kent zichzelf: 'Morgen is het op.'

Wat betekent dat?

iets tevoorschijn toveren

iets pakken, laten zien

de stapel

dingen bovenop elkaar, bijvoorbeeld stenen

nonchalant

luchtig, alsof het niet belangrijk is

uitdagend

provocerend

gokken

spel waarbij je geld kunt winnen of verliezen

4 Jong getrouwd

'Ik ben getrouwd toen ik zestien was', zegt Fatma.

'Jong, hè?'

Ja, dat is jong.

Daar is iedereen in de klas het over eens.

Maar Fatma is geen uitzondering.

Yousra vierde haar huwelijksfeest toen ze zeventien was.

Nou ja, feest: echt een feest was er niet.

Haar man was er namelijk niet bij!

Hoe kan dat nou?

'Ik ben met de handschoen getrouwd', legt Yousra uit.

'Dat heet zo.'

'Mijn man woonde toen in Marokko en ik in Amsterdam.'

Bij het consulaat is het huwelijk geregeld.

'Ik had mijn man nog nooit gezien!'

In de groep zitten meer dames die hun man pas tijdens het trouwen zagen.

Maar Yousra zag hem dus pas na het huwelijk!

Dat vindt iedereen toch wel bijzonder.

Nadia is stil tijdens het gesprek.

Dan vertelt ze:

'Mijn dochter was dertien toen ze trouwde.'

Dertien!

'Dat is te jong', vindt Fatma.
Nadia is het met haar eens.
Ze wilde niet dat haar dochter trouwde.
Maar haar man wilde het wel.
De dochter is getrouwd met een rijke man in Marokko.
'Ik heb nachten gehuild', zegt Nadia.
'Mijn kussen was nat. Maar huilen helpt niet.'
De dochter zou naar Marokko gaan om te trouwen.
Daarna zou ze terugkomen en haar school afmaken.
Nadia geloofde er niets van.
En ze kreeg gelijk.
Nadia ging mee naar Marokko voor het feest.
Ze was toen zwanger van haar jongste kind.
Ze is een maand gebleven.
Toen ging ze terug naar Nederland om te bevallen.
Maar de dochter bleef.
Die is nu zesentwintig en ze woont nog steeds in Marokko.
Soms belt ze haar moeder.
Dan huilt ze.
Ze mist haar moeder.
Maar ze blijft bij haar man en kinderen.

Bij Yousra is het goed afgelopen.
'Ik heb een leuke man. Ik ben al twintig jaar getrouwd.'

'Het is de zoon van een vriend van mijn vader.'

'Zij hebben het huwelijk geregeld.'

'Ik heb wel tegen mijn vader gezegd:

Als die man niet goed is, dan kom ik bij jou klagen!'

Wat betekent dat?

de uitzondering   iets dat anders is dan normaal

het consulaat   een officieel bureau van een land, in een ander land

bevallen   een kind op de wereld zetten

regelen   organiseren

klagen   zeggen dat het niet goed is

5 Gezellig

Marie wil graag leren lezen en schrijven.

De letters kent ze nu wel.

Maar hoe moet je ze precies uitspreken?

De b en de p.

De e en de i.

Het lijkt allemaal op elkaar.

En losse letters zijn nog geen woorden.

Ze leest: p - e - n, pen.

Pff.

Dat was weer een woord.

Maar er staan er nog zoveel op de bladzijde.

Marie krijgt het er warm van.

Het puntje van haar tong komt uit haar mond.

Ze begint aan het volgende woord: z - o - n, zon!

Ze lacht.

Ze heeft lichtjes in haar ogen.

Gezellig vindt ze het wel in de klas.

Marie kan tien woorden achter elkaar lezen.

Dan is ze moe.

Gelukkig oefenen ze in de klas ook veel met spreken.

Dat is ook lastig, maar niet zo vermoeiend.

Ze oefent graag, ook buiten de les.

Ze merkt dat het beter gaat.

Op de school van haar kinderen, praat ze nu vaak met de juf.

Die vindt het ook leuk dat Marie Nederlands leert.

Laatst bezocht koningin Maxima de school.

Er was ook een cameraploeg van de Rotterdamse televisie.

Die interviewde de moeders die Nederlandse les volgen.

De meeste vrouwen wilden niet meewerken.

Ze waren verlegen of het mocht niet van hun man.

Maar Marie wilde graag op TV!

Haar ogen lachen weer.

Ze is meteen op de cameraman afgestapt.

Want bang is ze niet.

En ze heeft niet eens man.

Niet meer tenminste.

Ze wil er wel een.

Misschien een Nederlander.

Die zijn goed te vertrouwen, heeft ze gehoord.

Trouwen doet ze niet meer.

Dan zit je er maar aan vast.

Samenwonen, dat wil ze.

Gezellig...

Ze buigt zich nog maar eens over haar schrijfschrift.

Want om een Nederlandse man aan de haak te slaan, moet je wel Nederlands spreken.

En het liefst ook een beetje schrijven.

Wat betekent dat?

<i>de bladzijde</i>	blad van een boek of tijdschrift
<i>de cameraploeg</i>	dat team maakt opnames voor televisie of een film
<i>interviewen</i>	iemand vragen stellen, bijvoorbeeld voor televisie
<i>de cameraman</i>	hij maakt opnames met een filmcamera
<i>iemand aan de haak slaan</i>	iemand versieren, een relatie met iemand krijgen (spreekwoord)

6 Mooi met hoofddoek

Dalia is vandaag niet naar de les gekomen.

De klas maakt zich zorgen.

Docent Nora belt.

Gisteren was ze te laat, omdat haar ex-man het raam van de keuken had ingegooid.

Terwijl zij met haar kindje binnen zat.

Dalia is achttien jaar en ze komt uit Afrika.

Ze wil beter Nederlands leren.

Ook voor de toekomst van haar dochter.

Maar ze kan zich tijdens de les moeilijk concentreren en ze is snel boos.

Nu klinkt ze zacht als ze de telefoon op neemt.

Nee, er is niets aan de hand.

Ze is thuisgebleven voor de glaszetter.

'Bedankt voor het bellen...'

De vrouwen in deze groep hebben iets gemeen: ze wonen allemaal zonder hun man.

Fatima is zwanger.

Eindelijk, want dat wilde ze al jaren.

Ze is heel gelukkig.

'Nu krijg ik mijn kindje', zegt ze als ze de foto van de eerste echo laat zien.

Haar man woont in Marokko.

Maar dat vindt Fatima wel rustig.

De man van Anna zit in de gevangenis.

Laila woont al heel lang alleen met haar vier kinderen.

Ayse is net gescheiden en daar heel tevreden mee.

Ze heeft jarenlang binnen gezeten.

Nu kan ze doen wat ze wil.

Haar hoofddoek heeft ze ook maar afgedaan.

Die hoofddoek blijft een goed gespreks-onderwerp.

Draag je hem wel of draag je hem niet, dat is de vraag.

Anna is katholiek en glimlacht.

Ayse vindt dat je geloof niet afhangt van wat je op je hoofd draagt.

Dit in tegenstelling tot Fatima, die wel waarde hecht aan haar 'doek'.

De doek is een onderdeel van haar persoonlijke kledingstijl.

Ze stemt de kleur en het model af op de rest van haar outfit.

Laila draagt haar hoofddoek alleen in de winter.

'In de zomer is het te heet!'

En Dalia dan?

Zij is toch ook moslim?

Ze vragen het haar de volgende dag.

Ze is inderdaad moslim.

Maar in haar land is het dragen van een hoofddoek geen traditie.

De vrouwen gebruiken wel een omslagdoek.

'Als je een moskee binnengaat, sla je die over je hoofd en voor je hals. Kijk maar.'

Ze doet het voor.

De klas kijkt bewonderend toe: Wat is ze mooi zo!

Wat betekent dat?

<i>je zorgen maken</i>	bang zijn dat er iets ergs gebeurt of is gebeurd
<i>de toekomst</i>	de tijd die nog moet komen, later
<i>de glaszetter</i>	vakman die glas in het raam zet
<i>de glimlach</i>	een lach, zonder geluid, alleen met de mond
<i>bewonderen</i>	mooi of goed vinden

7 Boerenmeisje

Nog niet zo lang geleden woonde Jasmin met haar ouders op een boerderij in het oosten van Turkije.

Het eerste dorp is twintig kilometer rijden.

Jasmin is heel gelukkig op de boerderij.

Ze helpt haar vader in de moestuin, waar heerlijke tomaten groeien.

Ze helpt haar moeder in de keuken.

Ze maken pannenkoeken en soep.

De vader van Jasmin heeft een koe, twee paarden, drie geiten en een heleboel kippen.

Van de melk van de geiten maakt moeder kaas.

De eieren smaken het lekkerst als ze net gelegd zijn.

Als Jasmin 24 is, beginnen haar ouders zich zorgen te maken.

Het is tijd om te trouwen.

Maar hoe komt ze aan een man?

Jasmin is naar school geweest, maar nu is ze al lange tijd thuis op de boerderij.

Ze ontmoet weinig mensen.

Jasmin vindt dat niet erg.

Ze houdt van haar ouders en een kilometer verderop woont haar vriendin Nadia.

Maar haar ouders weten het zeker:
Jasmin moet trouwen, voor het te laat is.
Ze bellen de zus van vader.
De vrouw woont in Rotterdam, in Nederland.
Ze heeft een zoon die niet getrouwd is.
Hij is even oud als Jasmin.

De bruiloft is snel geregeld.
Het feest is mooi.
De mannen praten, de vrouwen lachen.
Het eten is lekker en Jasmin is prachtig.
En bang.
Twee dagen later zit ze in het vliegtuig naar Nederland.
Ze gaat in een klein appartement wonen, in een drukke wijk.
In Rotterdam is het leven heel anders dan op de boerderij.
Ze moet heel erg wennen.
Jasmin is vaak alleen.

Jasmin wil graag een kind en dat krijgt ze.
Ze is heel blij met haar zoontje.
Hij heeft last van astma, maar verder is hij gezond.
De dagen in Nederland gaan langzaam voorbij.
Jasmin zorgt voor haar zoon en maakt haar huis schoon.

Als ze daarmee klaar is, gaat ze naar het huis van haar
schoonmoeder.

Ook dat maakt ze schoon.

Drie keer per week.

Haar schoonmoeder heeft last van haar been.

Ze heeft twee dochters, maar die hebben geen zin in
schoonmaken.

Ze willen Ayse ook niet helpen met Nederlands leren.

Dat vindt ze jammer.

Straks moet haar zoon naar school en hoe moet dat dan?

Dan komt er een brief.

Ze wordt opgeroepen om naar de Nederlandse les te komen!

Jasmin is blij.

Ze zit in een leuke groep.

Jasmin spreekt geen woord Nederlands als ze de klas binnenkomt.

Maar ze leert snel.

Ze vertelt over de boerderij waar ze vandaan komt.

Over haar ouders en de geit.

En ze vertelt over haar zoontje, haar man en haar schoonmoeder.

Als ze goed Nederlands spreekt, wil ze een opleiding tot
secretaresse volgen.

Wat betekent dat?

<i>de boerderij</i>	huis en bedrijf van een boer
<i>de moestuin</i>	tuin waarin je planten laat groeien die je kunt eten
<i>wennen</i>	aan iets nieuws moet je soms wennen, dan wordt het gewoon
<i>de astma</i>	ziekte aan de longen, waarbij je benauwd bent
<i>de secretaresse</i>	iemand die bij een bedrijf dingen organiseert en de administratie doet

8 Burgemeester

Hasan komt uit Turkije.

Daar was hij een belangrijk man, de burgemeester van zijn stad.

Kijk maar: hij heeft het visitekaartje nog.

En hij had een vee-bedrijf, met heel veel koeien.

Hij was getrouwd en kreeg een zoon.

Maar toen ging het mis.

Zijn bedrijf ging failliet en zijn vrouw liep weg.

Nu woont hij in Nederland.

Hij is opnieuw getrouwd.

Zijn nieuwe vrouw was al veertig en had geen kinderen.

Daar was ze verdrietig over.

Maar er gebeurde een wonder.

Toen ze 42 was, kregen ze een zoon.

Hasan mist Turkije.

Hij wil graag terug maar hij heeft daar niets meer.

En zijn vrouw blijft liever in Nederland.

Toen ze trouwden hebben ze afgesproken dat ze in elk geval vijf jaar in Nederland blijven.

Die vijf jaar zijn nog niet om.

Hasan heeft geen vast werk in Nederland.

Soms helpt hij een vriend in het café.

Dat is leuk.

Hasan is daar met iedereen goede vrienden.

Nu moet hij naar Nederlandse les.

Hij doet goed zijn best, maar hij is vaak met zijn gedachten ergens anders.

Waarom zou hij Nederlands leren als hij toch terug gaat naar Turkije?

Maar Hasan is slim.

Het lezen en schrijven gaat al heel goed.

Alleen het spreken vindt hij nog moeilijk.

Hij is bang om fouten te maken.

In de klas is het wel gezellig.

Hij is de enige man en laat zich goed verwennen door de vrouwen.

Ze brengen graag iets te eten voor hem mee.

'Dag meisjes', zegt hij elke dag lachend aan het eind van de les.

Hasan heeft een nieuwe auto.

Een BMW, want die zijn goed.

Daarin rijden ze in de zomer naar Turkije.

Niet voor altijd, gewoon voor de vakantie.

Gisteren heeft hij met zijn vrouw en zoon een proefrit gemaakt.

Ze gingen naar het strand.

Het was leuk.

Jammer dat zijn vrouw niet naast hem kon zitten.

Ze zat achterin om op hun zoon te letten.

De laatste les komt de vrouw van Hasan hem ophalen.

Ze geeft de docent een hand.

Ze heeft een stralende glimlach.

'Dag meisjes,' zegt Hasan voor de laatste keer.

Dan lopen ze hand in hand weg.

Wat betekent dat?

<i>het visitekaartje</i>	kaartje met daarop iemands naam en functie
<i>het vee</i>	dieren op een boerderij
<i>failliet gaan</i>	je schulden niet meer kunnen betalen
<i>het wonder</i>	een heel bijzondere gebeurtenis
<i>iemand verwennen</i>	iemand geven wat hij leuk of lekker vindt

9 Zo zacht als een oorleletje

Visite en vis blijven drie dagen fris.

De Turkse en Marokkaanse vrouwen in de groep kennen dat spreekwoord goed.

Fatna vertelt over de familie die al een week bij haar logeert.

Dat is gezellig, hoor.

Maar ook vermoeiend: twee keer per dag koken voor het hele gezelschap.

Fatna heeft er genoeg van.

Haar zwager is op bezoek, met zijn vrouw en twee kinderen.

De vrouw is jonger dan Fatna, maar ze steekt geen hand uit.

Geen stijl, vindt ze dat.

Een oudere vrouw kan zoiets doen, maar zij is nog jong!

Fatna brengt koekjes mee voor in de pauze.

Ze was nu toch aan het bakken voor de familie...

Toe, geef me het recept, dringt Manna aan.

Dat is moeilijk, vindt Fatna.

Maar met hulp van de groep vindt ze de juiste woorden.

Een recept voor Turkse koekjes:

- 1 pak maïzena

- 1 glas meel

- 1 glas suiker
- 2 eieren
- 1 zakje bakpoeder
- 1 pakje roomboter

Kneed dit allemaal door elkaar.

Maak van het deeg kleine balletjes.

Doe het dan in de oven.

Hoe lang?

'Tot het er goed uit ziet', zegt Fatna.

En vergeet niet: als je Turkse koekjes maakt, dan moet je het deeg net zo lang kneden tot het zo zacht is als...

Fatna denkt na.

Dan trekt ze haar oor onder haar hoofddoek vandaan.

Je oorlelletje!

Het deeg moet zo zacht zijn als je oorlelletje.

Niet alle vrouwen in de groep nemen een Turks koekje.

Er is zo vaak zoetigheid in de pauze.

Het lijkt soms wel een wedstrijd!

Een paar dames proberen verstandig te zijn.

Ze hebben suikerziekte en mogen eigenlijk niet snoepen.

Maar voor suikerziekte weet Fatna oplossing:

Snijd een paar takken van een speciale boom.

Doe die in een teil met warm water.

Zet je voeten erin.

Houd in allebei je handen een beetje suiker.

Blijf dan een uur zitten.

Eet de suiker uit beide handen om de beurt op.

Klaar!

Helaas groeit de speciale plant alleen in Turkije.

Misschien kan haar familie de volgende keer wat takken meenemen!

Wat betekent dat?

logeren

bij iemand blijven slapen

het gezelschap

de groep mensen

dat is geen stijl

dat is niet aardig, niet netjes

kneden

met je vingers soepel maken

het oorlelletje

het onderste stukje van je oor

10 Nooit meer haken

Hatice en Ebru zitten altijd naast elkaar in de klas.

Hatice is stil en bescheiden.

Ze vindt de les niet zo leuk.

Ze is liever thuis, bij haar kinderen.

Ebru wil graag Nederlands leren.

Toen ze jong was, is ze nooit naar school geweest.

Ebru heeft een slechte gezondheid.

Soms kan ze zich slecht concentreren.

Dan is ze duf en moe.

Een paar keer viel ze in slaap in de klas.

Hatice en Ebru woonden in Turkije in kleine dorpjes, ver van de moderne wereld.

Toen ze twaalf waren, begonnen ze met het haken van hoofddoeken, tafellakens en kleden voor op de bank.

Alles moest bij elkaar passen en klaar zijn vóór het huwelijk.

Ná het huwelijk hebben ze jaren niet meer gehaakt, vertellen ze lachend.

Ebru had een stapel van tachtig hoofddoeken.

Hatice doet voor hoe ze urenlang gebogen zat over het priegelwerk.

Nooit meer haken, hadden de vrouwen gedacht.

Maar toen de dochter van Ebru twaalf werd, is Ebru weer begonnen.

Zelf doet het meisje het niet.

En ze heeft toch een uitzet nodig.

Ebru draagt haar doek vanaf haar twaalfde.

Hatice sinds ze zeven is.

Dat moest in het dorp.

De dochters van de vrouwen mogen zelf beslissen.

Die van Hatice is nog een kleuter.

De meisjes van Ebru dragen de ene dag een hoofddoek, de andere dag niet.

Ebru vindt dat grappig.

Maar als opa uit Turkije op bezoek komt, dan gaan de doeken op.

Dat staat vast!

Aan het eind van de cursus gaat het goed met de vrouwen.

Hatice kletst met de andere vrouwen.

Ebru loopt soms met Nora mee naar het station.

Daar vertrekt de tram van Ebru.

Nora neemt er de trein.

In de stationshal leest Ebru de plaatsnamen op de vertrekborden bij de perrons.

Amsterdam!

Daar moet de docent heen.
Ebru is trots op zichzelf.
Twee maanden geleden, kon ze dat nog niet lezen.
Zelf neemt ze tram 14.
Ook dat maakt haar trots.
Vroeger durfde ze niet alleen met de tram.
Ze was bang om te verdwalen.
Nu vertrouwt ze op zichzelf.
Vaak stapt ze op de terugweg één halte eerder uit.
Dat scheelt een zone!

Wat betekent dat?

<i>bescheiden</i>	niet verwaand, zij scheidt niet op
<i>haken</i>	handwerken, met draad en haaknaald
<i>het perron</i>	de plaats waar je in of uit de trein stapt
<i>verdwalen</i>	de weg kwijt zijn
<i>de uitzet</i>	spullen die je meeneemt als je gaat trouwen

11 Slimme vrouw

Kang is kok.

Hij vertelt graag over eten.

Eend met rijst, lekker!

Maar de letter r uitspreken, dat lukt niet!

Als huiswerk moet hij 's avonds bij het tandenpoetsen oefenen met gorgelen:

Neem een slok water.

Houd je hoofd achterover en zeg rrrrrrrrrrrrr.

Het water loopt dan niet je keel in!

In de klas doen we alsof we gorgelen: rrrrrrrrrrr.

Rrrrrrijst.

De hele groep doet enthousiast mee.

Het helpt een beetje.

Soms spreekt Kang de r ineens goed uit.

Kang kent al heel veel woorden.

Hij kan ook lange zinnen maken.

Bijna zonder fouten.

Kang doet altijd goed zijn best in de les.

Maar eigenlijk zou hij liever gaan werken.

Vroeger werkte hij in een restaurant.

Maar dat is failliet.

Hij wil graag weer koken.

Of groente snijden.

Als het maar werk is.

Hij begrijpt wel dat hij meer kans heeft op een baan, als zijn

Nederlands beter is.

Lachen doet Kang vaak.

Hij heeft een vrolijk karakter.

Toch is hij soms treurig als hij terugdenkt aan Hong Kong.

Daar staan hele hoge flats en is het altijd heel druk.

Nee, hij woonde zelf niet in zo'n wolkenkrabber.

Die zijn voor de rijke mensen en de bedrijven.

Maar de stad is mooi.

En er zijn hele mooie meisjes!

Gelukkig is de vrouw van Kang ook in Nederland.

Zij zit ook op school, in een andere groep.

Zijn vrouw is heel slim, vindt Kang.

Over hoe slim hij zelf is, is Kang vaak onzeker.

Hij zegt: wat ik leer gaat het ene oor in en het andere oor uit!

Maar dat valt best mee.

Kang maakt de toets aan het eind van de cursus goed.

Alleen bij het schrijven haalt hij weinig punten.

Dat komt omdat hij heel lang nadenkt.

Hij moet vijf dingen opschrijven die je in de supermarkt koopt.

Hij denkt heel lang na en schrijft dan zonder fouten: melk, meel, appels, rijst, snoep.

Daarna heeft hij geen tijd meer voor de andere vragen.

Het geeft niet.

Kang heeft genoeg punten om door te gaan naar de volgende klas.

In de laatste les schrijft hij zijn naam op het bord.

In het Chinees.

Het ziet er prachtig uit.

Iedereen is onder de indruk.

Wat betekent dat?

de wolkenkrabber   een hele hoge flat

het karakter   hoe iemand is, bijvoorbeeld vrolijk of ernstig

treurig   verdrietig

onder de indruk zijn   iets heel knap vinden

het ene oor in en het andere uit   je hoort het wel maar je onthoudt
het niet (uitdrukking)

12 Juf op de thee

Dunja spreekt perfect Nederlands.

Dat komt omdat ze al vanaf haar twaalfde in Rotterdam woont.

Ze moet alleen nog leren lezen en schrijven.

Want ze is nooit naar school geweest.

Blijf jij maar thuis, zei haar vader.

Dan kan je je moeder helpen.

De oudere broers en zussen van Dunja hebben allemaal wel een opleiding.

Dunja vindt het jammer dat zij niet naar school ging.

Haar vader begrijpt dat nu wel.

'Sorry', zegt hij.

Maar het is te laat.

Of niet?

Dunja heeft een mooie flat.

En aardige burens: twee oude Rotterdamse vrouwen.

Dunja heeft acht kinderen.

De oudste is 21, de jongste net vier.

Acht kinderen, dat is veel en druk.

En het geeft problemen, weet Dunja.

Kleine kinderen, kleine problemen.

Grote kinderen, grote problemen.

Dat zegt ze bijna iedere dag.
Haar jongste zoon is haar oogappel.
Twee weken geleden ging hij voor het eerst naar school.
Ze moesten allebei huilen.
Dunja zat de hele les te draaien op haar stoel.
Nu huilt haar zoontje in het weekend.
Omdat hij niet naar school mag!
Hij vindt het zo leuk.

's Middags lopen Dunja en Nora samen naar huis.
Ze vraagt of Nora thee komt drinken.
Leuk!
Er is een grote woonkamer met lange banken langs de muren.
Met heel veel kussentjes.
'Dat is echt Marokkaans', zegt Dunja.
Maar er staat ook een gewone bank.
Daar gaan ze op zitten.
Het is zoveel werk om al die kussens weer netjes te krijgen!
Dunja maakt thee en zet eten op tafel.
Brood, kaas, pindakaas.
Olijven, ontbijtkoek, een schaal met snoep en een pot met Marsen.
Haar twee jongste zoontjes komen uit school.
Ze zijn erg verlegen.
'Zeg je naam', zegt Dunja.

Dan pakken ze een stuk ontbijtkoek en gaan ze televisie kijken.

Dunja laat de rest van het huis zien.

Dit is de kamer van de jongens: er staan twee stapelbedden.

De kamers van de meisjes zijn op slot.

Eén slaapkamer is ingericht als tweede woonkamer.

Er staan twee banken en een tafel.

Dat is de vrouwenkamer.

Als er bezoek is, gaat Dunja daar soms met de vrouwelijke gasten zitten.

De mannen vermaken zich dan in de grote woonkamer.

'Niet altijd hoor', zegt Dunja.

'Vaak zit iedereen gewoon bij elkaar.

Maar met alleen vrouwen is het eigenlijk gezelliger!'

Wat betekent dat?

perfect   helemaal goed

haar oogappel   de liefste

de opleiding   daar leer je voor een beroep, bijvoorbeeld kok, juf of
advocaat

het stapelbed   twee bedden boven elkaar

zich vermaken   plezier maken

13 Poëzie uit Irak

Reza is een serieuze cursist.

Hij maakt de opdrachten.

Hij leest de teksten.

Hij stelt veel vragen over de taal.

Hij weet veel.

In Irak is hij lang naar school geweest.

Maar huiswerk maakt Reza niet.

Thuis kan hij zich niet concentreren.

Hij kijkt televisie.

Urenlang.

Hij kijkt naar beelden van de oorlog in Irak.

Het gaat niet goed.

Er zijn veel bombardementen.

Elke dag weer.

Reza heeft veel familie in Irak.

Hij heeft ze al lang niet gesproken.

De telefoon doet het niet meer.

Hij maakt zich zorgen.

In de les wil hij alleen aan de les denken.

Anders wordt hij gek, zegt hij.

We lezen de krant, maar we slaan de stukken over Irak over.

Reza houdt van taal.

Toen hij nog in Irak woonde, schreef hij een boek.

Het is nog niet af.

Nu werkt hij soms aan een kort verhaal.

Maar ook dan kan hij zich niet concentreren.

Hij neemt een verhaal mee.

De taal is Arabisch.

Nora kan het niet lezen, maar Reza vertelt waar het over gaat.

Het gaat over zijn vader, die al heel lang dood is.

In de les lezen we een verhaal van Remco Campert.

Dat is een Nederlandse schrijver.

Hij schrijft ook over zijn vader.

Remco Campert heeft zijn vader niet goed gekend.

In de oorlog, in 1943, is hij overleden.

Reza houdt ook van koken.

De laatste les voor de vakantie is hij te laat.

Dat is de eerste keer dit jaar.

Om half tien stapt hij de klas binnen.

Op zijn rug draagt hij een vuilniszak, in zijn hand een grote boodschappentas.

Vandaag is het een beetje feest, want morgen begint de vakantie.

Veel cursisten hebben wat lekkers meegenomen.

Maar uit de zak van Reza komen een kleine oven en een grote pan!

In de tas zitten meel, eieren, vlees en nog veel meer.

Hij maakt een Irakees gerecht!

Eigenlijk mogen ze niet koken in de klas.

Maar Reza doet de deur dicht en begint het deeg te kneden. Vers is het het lekkerst.

Een uur later zit iedereen te smullen.

Aan het einde van de les wensen we elkaar een fijne vakantie.

Veel cursisten gaan op familiebezoek.

In Marokko of Turkije.

Reza blijft thuis.

In Irak is het nog te gevaarlijk.

Als iedereen naar huis is, komt hij naar Nora toe.

Thuis heeft hij het verhaal van de Nederlandse schrijver uitgelezen.

Hij is onder de indruk.

'Dit is poëzie', vindt hij.

Hij bedankt Nora voor het verhaal.

In de vakantie gaat hij proberen zijn Iraakse verhalen te vertalen naar het Nederlands.

Een vriend zal hem helpen.

Wat betekent dat?

een serieuze cursist

hij let goed op en vindt de les belangrijk

het bombardement

een aanval met bommen

het gerecht

eten, een deel van de maaltijd

smullen

genieten van lekker eten

de poëzie

gedichten, dichtkunst

14 Architect zonder baan

In de klas vergelijken we de verschillende landen.

In Nederland is voetbal populair.

Hoe zit dat in Zambia?

En wat is het favoriete eten van een Turk?

Namir is stil.

Wat is typisch voor Afghanistan?

Hij weet het niet.

'Er is niets meer', zegt hij.

'Er is alleen oorlog.

Mijn land is kapot.'

Namir is moslim maar hij vast niet.

Als het ramadan is, staat hij buiten een sigaret te roken.

De andere cursisten vinden dat een beetje raar.

Namir heeft de koran helemaal gelezen.

En de bijbel ook.

Hij wil alles weten en dan beslissen wat het beste is.

De vrouw van Namir woont nog in Afghanistan.

Hij heeft haar al heel lang niet gezien.

Hij mist haar erg.

'Iedereen heeft iemand nodig die voor hem zorgt', zegt hij.

Op een dag praten ze over de verschillen tussen mannen en vrouwen in andere landen.

In Afghanistan is het moeilijk voor vrouwen om te werken.

En een man mag zijn vrouw slaan.

Namir denkt dat de vrouwen dat niet zo erg vinden.

'Dat is de cultuur.'

De vrouwen in de klas zijn het niet met Namir eens.

Namir heeft gestudeerd aan de universiteit.

Hij is architect.

Maar nooit is een huis dat hij bedacht heeft, echt gebouwd.

In Afghanistan had hij geen baan.

Toen hij klaar was met zijn studie, was het al oorlog.

In Nederland heeft hij ook geen werk.

Hij spreekt en schrijft wel Nederlands.

Maar niet goed genoeg om architect te zijn.

Daarom gaat Namir naar school.

Maar of dat zin heeft, weet hij niet.

Namir weet nog niet of hij in Nederland mag blijven.

Hij wacht al een paar jaar op die beslissing.

Soms zakt de moed hem in de schoenen.

Maar meestal werkt hij hard om de taal te leren.

Hij houdt van spreekwoorden.

Elke les leert hij een nieuw Nederlands spreekwoord.

Baat het niet, dan schaadt het niet.

Dat vindt hij een mooie.

Wat betekent dat?

populair veel mensen vinden het leuk

typisch kenmerkend

iemand missen een naar gevoel hebben omdat je niet bij iemand bent

beslissen een besluit nemen, zeggen hoe het moet

baat het niet, dan schaadt het niet

misschien heb je er niets aan, maar het kan in elk geval
geen kwaad (uitdrukking)

15 Krokodillenmens

In de krant staat een bericht over Rotterdam Noord.

Er is een zeer gevaarlijke zwart-wit gestreepte slang gezien in de badkamer van een woning.

De bewoners van de flat zijn geëvacueerd.

De slang heeft zich verstopt.

De bewoners moeten wachten tot hij gevangen is.

De cursisten in de klas huiveren.

Vooraf de Afrikanen weten wat dat betekent, een gevaarlijke slang.

De groep praat over slangen.

Binta vertelt over Guinee.

Ook op Haïti blijken veel slangen voor te komen.

En in Zaïre?

Mosi denkt na.

Ja, daar zitten slangen.

Maar vooral veel krokodillen.

Die zijn ook gevaarlijk, daar is de klas het al snel over eens.

Dan komt de aap uit de mouw.

Niet alle krokodillen zijn echte krokodillen.

Of, ze zijn wel echt, maar vroeger waren het mensen.

In de stad komt het niet voor.

Maar in de kleine dorpen, des te meer.

's Nachts, als iedereen slaapt of buiten bij een vuur zit, veranderen mannen in de gevreesde dieren.

Daarna gaan ze in de rivier liggen wachten op een prooi.

Mosi kijkt zijn klasgenoten uitdagend aan.

Geloven ze het soms niet?

Niet iedereen.

Maar ook op Haïti en in Guinee blijken deze wonderlijke transformaties voor te komen.

Mosi heeft het trouwens met eigen ogen gezien.

En wat deed hij toen?

Hij maakt een gebaar alsof hij een groot jachtgeweer aanlegt.

Maar dan wordt hij eerlijk: hij is heel hard weggerend.

Hij verzekert de groep dat dit niet alleen in Afrika gebeurt.

Docent Nora bijvoorbeeld, zou op een dag best kunnen veranderen.

En anders hij wel.

We moeten maar oppassen.

Wie is hier bang voor een krokodil uit Afrika?

Wat betekent dat?

gestreept met strepen

evacuëren een huis of gebied verlaten voor de veiligheid

huiveren bibberen

de prooi een dier dat wordt gevangen door een roofdier

de aap komt uit de mouw de echte reden wordt duidelijk (spreekwoord)

Verantwoording

De verhalen in deze bundel zijn gebaseerd op de geschiedenissen van cursisten die ik in de loop van de jaren Nederlands heb geleerd. De verhalen zijn al enkele jaren oud.

De verhalen kunnen in de les gebruikt worden als extra leesmateriaal of als luistertekst. Mijn ervaring is dat de verhalen herkenbaar zijn voor cursisten.

Bij elk verhaal zijn vijf woorden of begrippen uitgelicht. De omschrijvingen zijn soms vereenvoudigd, passend in de context.

Ben je docent? Dan kun je deze verhalen gebruiken in je les. Misschien wil je je ervaringen met me delen. Dat kan via stella@masjaderee.nl.